

BAKGRUND TILL SÅ STYRS SVERIGE ●

Det är viktigt att asylsökande och nyanlända får lära sig hur vårt land styrs, vilka rättigheter och skyldigheter alla medborgare och asylsökande har och vem och vilka som får rösta i val så att de kan bli en del av samhället och vara med att utveckla och påverka det. När får man rösta? Vilka val kan vi göra? Vem får rösta i vilka val är till exempel viktig information. Våra grundlagar är bra att känna till. Det här avsnittet innehåller många svåra ord varför stor del av tiden troligen får läggas på att lära sig de nya begreppen.

Förberedelse

Titta på filmen. Fräscha upp dina egna kunskaper om våra fyra grundlagar och vad de innebär. Tänk igenom hur de kan förklaras med ett enkelt språk. Berätta gärna om hur det går till när det är val, röstsedlar, skärmar, röstkort, röstlängd, att ingen har rätt att veta vilket parti du röstar på mm. I det sammanhanget kan det komma frågor om vem som får rösta i vilka val, se faktaruta nedan. Gå in på www.val.se där finns all information om svenska val och vårt valsystem och det finns också på andra språk. Skriv eventuellt ut information du tror ni kan ha nytta av i samtalet. Ha gärna tillgång till en white-board eller ett blädderblock så du kan skriva upp alla (krångliga) ord som förekommer i dagens film.

Genomförande

Hälsa välkommen och berätta om dagens tema, förbered deltagarna på att det kan vara krångliga ord när ni tillsammans ska ta reda på mer om hur Sverige styrs.

- Titta på filmen.
- Dela ut deltagarbladet och gå igenom ord och begrepp som
  - Representativ demokrati
  - Riksdag
  - Landsting/region
  - Kommun
- Grundlagar
  - Regeringsformen – bestämmer hur Sverige ska styras med riksdag och regering och att Sverige ska vara en monarki med en kung eller drottning som regent/statschef.
  - Successionsordningen – bestämmer att regentens äldsta barn ska ärva tronen.
  - Tryckfrihetsförordningen – innebär att alla får skriva och sprida i tryck vad de tycker och att vi har rätt att ta del av offentliga handlingar, till exempel myndigheters beslut.
  - Yttrandefrihetsförordningen – Alla har rätt att uttrycka sina åsikter, men man får inte diskriminera någon
- – Län/länsstyrelser
- – Landsting/Regioner
- – Kommuner
- Låt deltagarna ställa frågor om vårt svenska valsystem och försök att svara. Om du som ledare inte har svaren finns mycket information på www.val.se.

- Titta på filmen igen. Fråga om deltagarna har fler frågor och om det är något som är svårt att förstå. Prata om det.
- Avsluta genom att tacka för idag och påminn om att vi tillsammans är samhället, att det är viktigt att alla vet att de får och kan vara med och påverka det.

Faktaruta • Vem får rösta?

- För alla val gäller att du måste ha fyllt 18 år senast på valdagen.
- Till riksdagen får den rösta som är svensk medborgare eller någon gång har varit folkbokförd i Sverige.
- I kommun och landsting/regionval får du rösta om du är svensk medborgare och folkbokförd i Sverige. Du får också rösta om du är EU-medborgare, medborgare i Norge eller Island och folkbokförd i Sverige. Om du är medborgare i något annat land men har varit folkbokförd i Sverige i tre år får du rösta i kommun och region/landstingsval.
- Till Europaparlamentet får du rösta om du är svensk medborgare och är eller någon gång har varit folkbokförd i Sverige eller EU-medborgare och är folkbokförd i Sverige 30 dagar före valet. Du måste också skicka en anmälan till länsstyrelsen att du vill rösta i Sverige istället för i det land du är medborgare i.